

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

Narodna skupština Republike Srbije nije zasedala tokom Septembra. Ovde ćemo ukazati samo na Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika, koji je usvojen 31. avgusta, ali je stupio na snagu 11. septembra 2009. godine.

1. Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika

Zakonom o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika pooštravaju se kazne za oko trećinu krivičnih dela propisanih Krivičnim zakonikom. Na taj način zakonodavna vlast zapravo primorava sudsku vlast da pooštri kaznenu politiku, za koju se u poslednje vreme procenjuje da je neprihvatljivo blaga. Ono što je od posebnog značaja za medije, jeste, s jedne strane, da se medijski poslovi, ili kako Zakonik kaže - zanimanja od značaja za javno informisanje, smatraju poslovima od javnog značaja. Određena krivična dela izvršena prema licima koja obavljaju poslove od javnog značaja i u vezi sa tim poslovima, oštrije se sankcionišu. Tako se, recimo, ubistvo novinara smatra teškim ubistvom, dok se teška telesna povreda naneta novinaru tretira kao najteži oblik ovog dela (izjednačena je sa teškom telesnom povredom nanetom maloletnom licu ili bremenitoj ženi). Slično je i sa ugrožavanjem sigurnosti ili pretnjom, za koju se sada goni po službenoj dužnosti i kada je usmerena samo na jednog novinara. Po ranije važećem Zakoniku, po službenoj dužnosti gonilo se samo kada je pretnjom bila ugrožena sigurnost većeg broja lica.

Sa druge strane, postoje i određena nova krivična dela koja se mogu ticati pre svega sudskog izveštavanja, odnosno na određeni način ograničavaju slobodu izražavanja prilikom izveštavanja o sudskim procesima. Tako se nedozvoljenim javnim komentarisanjem sudskih postupaka smatra davanje izjava u sredstvima javnog informisanja, za vreme trajanja postupka pred sudom, a pre donošenja pravosnažne sudske odluke, i to u nameri da se povredi pretpostavka nevinosti ili nezavisnost suda. Za ovo delo propisane su kazna zatvora do šest meseci i novčana kazna.

Budući da Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i zaštitu ugleda ili prava drugih, kao i očuvanje autoriteta i nepristrasnosti sudstva, smatra legitimnim osnovima za ograničenje slobode izražavanja, ova ograničenja nisu sporna, ali nameću neophodnost da se sa novinarima radi na edukaciji o dozvoljenim načinima sudskog izveštavanja.